

Editoriál

Vianoce sa slávia na celom svete, bez ohľadu na vierovyznanie. Sú to predovšetkým sviatky lásky, pokoja, mieru a času stráveného s rodinou. V domácnostiach rozvoniavajú koláče, vôňa ihličia a určite sa každý z nás teší, kedy zasadne k slávnostne prestretému

stolu a ochutná vianočnú kapustnicu.

Už od začiatku decembra sa pripravujeme na tieto sviatky, pretože všetko musí byť dokonalé. Naozaj sú ale tieto najkrajšie sviatky roka o tom? Skúsme sa na chvíľku v tomto predvianočnom zhone zastaviť, nadýchnuť a skutočne vychutnať krásnu atmosféru bez toho, aby sme mysleli na to, pre koho ešte nemáme kúpeň darček a koľko nám toho treba doma spraviť. Vráťme sa do čias, kedy nás vedela nadchnúť obyčajná snehová vločka, ktorá na nás práve padla, kedy nám najväčšiu radosť urobil rozžiarený vianočný stromček a kedy najväčším darom bolo byť so svojou rodinou.

Nech už Vianoce sláviť akokoľvek, prežite ich v pokoji a radosť so svojou rodinou, pretože to je najväčším bohatstvom.

Šťastné a veselé Vianoce
 praje redakcia Podbrezovana

Foto: A. Nociarová

Prihovára sa vám predseda Predstavenstva a generálny riaditeľ ŽP a.s. Ing. Vladimír Soták

Verím, že sa nám aj v ďalších rokoch podarí hospodáriť s podobným výsledkom

Vážení spolupracovníci,

dovoľte, aby som sa vám prihovril niekoľko dní pred Vianocami. Rok 2018 bol pre našu spoločnosť jednoznačne úspešný. Vo všetkých oblastiach sme naplnili obchodný a finančný plán. V konečnom dôsledku sa to prejavilo zvýšením mzdového ocenenia našich zamestnancov. Faktom je, že počas dvoch uplynulých rokov sme navýšili mzdy o viac ako 21 percent. V tomto období pripravujú zástupcovia odborovej organizácie so zástupcami vedenia návrh Kolektívnej zmluvy 2019 a návrh nového Programu predstavenstva v oblasti starostlivosti o zamestnancov.

Vážení spolupracovníci,

samozrejme, mám podrobné informácie o priebehu diskusií k pripravovanej kolektívnej zmluve, a preto považujem za nutné vyjadriť sa. Nepamätám sa – a to som vo fabrike dostatočne dlho – že by čelní predstavitelia Odborového zväzu oslovili vládu so zámerom požiadavky na zníženie odvodového zaťaženia pre zamestnancov. Mimochodom, na

Slovensku máme jedno z najvyšších odvodových zaťažení, dnes na úrovni 49 percent (predtým bolo 51,6 percenta). Predstavenstvo ŽP v roku 2018 prijalo rozhodnutie, vydeliť na mzdy zamestnancov viac finančných prostriedkov, ako dostanú akcionári. Zatiaľ nepoznáme žiadne vládne rozhodnutia, ktoré by umožnili zamestnávateľom realizovať dlhodobé investície. Dnes je nám jasné, že ak chceme investovať 65 miliónov eur na modernizáciu v priebehu piatich rokov, musíme siahnúť po úveroch. Predstavenstvo musí veľmi citlivo zvažovať, koľko si ich môžeme dovoliť a čo môžeme realizovať tak, aby sme normálne fungovali. To sú problémy, ktoré sú zdanlivo mimo vás. Nevieť, či si uvedomujete, koľko finančných prostriedkov vynakladáme na sociálny program.

Úprimne povedané, ak niekto pri kolektívnom vyjednaní vyhlasuje, že nie je spokojný v tejto spoločnosti, prosím, nech sa zamestná tam, kde dostane viac a kde sa o neho postarajú lepšie, ako my. V tom prípade však, prosím, nech títo ľudia nechodia za mnou a za mojimi kolegami so žiadosťou o pomoc, či už v

rodine alebo kdekoľvek. Spoločnosť je jeden živý organizmus a povinnosťou vedenia je starať sa o to, aby bol čo najzdravší. Železiarne Podbrezová sú zdravou spoločnosťou a výroky niektorých predstaviteľov odborov pri kolektívnom vyjednaní sa mi minimálne nepáčia. Viem, nikto doma nie je kráľom a vďačnosť sa nenosí, ale držíme sa pri zemi a budme vďační za to, že môžeme fungovať ako fungujeme. Verím, že budúci, a aj ďalšie roky, budú pre našu spoločnosť úspešné.

Prečo sme boli úspešní? Predovšetkým preto, že sme ponúkali na trh veľmi kvalitné výrobky a počet našich tohtoročných reklamácií bol minimálny. Servis, ktorý sme poskytovali našim odberateľom, je aj do budúcnosti dobrou základňou pre naplnenie našich plánov. Situácia na európskom a svetovom trhu nenasvedčuje, že by nasledujúce dva-tri roky mali byť pre našu spoločnosť neúspešné. Verím, že sa nám podarí hospodáriť s po-

dobným výsledkom hospodárenia.

Na najbližších päť rokov pripravujeme v spoločnosti rozsiahle investície. Dôraz pri ich plánovaní kladíme predovšetkým na technológiu v novom závode. Tento finančný plán predstavuje finančnú čiastku zhruba 65 miliónov eur, čo nie je malá suma. Jeho realizácia v konečnom dôsledku upevní naše pozície na európskych a svetových trhoch, udržíme si konkurencieschopnosť a zabezpečí nám prosperitu aj do budúcnosti.

“ Na najbližších päť rokov pripravujeme v spoločnosti rozsiahle investície. Tento finančný plán predstavuje čiastku zhruba 65 miliónov eur, čo nie je malá suma. Jeho realizácia v konečnom dôsledku upevní naše pozície na európskych a svetových trhoch, udržíme si konkurencieschopnosť a zabezpečí nám prosperitu aj do budúcnosti.

Vážení spolupracovníci, ťažko by som vyberal oblasť, v ktorej sme úlohy nesplnili. Je to aj vaša zásluha a ja vám všetkým úprimne ďakujem. Prajem vám k vianočným sviatkom veľa dobrého zdravia a pekné, pohodové dni. Som presvedčený, že každý z vás si ich užije. V konečnom dôsledku oceníte, že spoločnosť sa dokázala vysporiadať s tohtoročnými úlohami, so zreteľom predovšetkým na svojich zamestnancov.

Z obsahu čísla vyberáme:

Rok vo výrobe

Blíži sa koniec roku 2018 a hoci sme ešte nespĺnili všetky výrobné úlohy stanovené v decembri, pomaly môžeme začať s jeho bilanciou. V oceliarni sme v prvom aj v druhom polroku 2018 prekračovali mesačný plánovaný objem výroby. Kým za prvých šesť mesiacov tohto roka sme objemový plán prekročili o 3 700 ton, celkový ročný plán výroby prekročíme zhruba o 14 400 ton.

Železiarne Podbrezová čítajte na 3. strane

Vianoce

Prichádza k nám jedno z najkrajších období roka – Vianoce. Čas pokoja, lásky a rodiny sa však časom zmenil na honbu za darčekom, výzdobami a viac ako pokoj zažívame stres. V mnohých veciach sa tradícia Vianoc vytráca. A aká vôbec tá tradícia je?

História čítajte na 4. strane

Bod za remízu

Sedemnásť kolo Fortuna ligy bolo na programe v prvý decembrový deň. Futbalisti Podbrezovej v ňom nastúpili na domácom trávniku proti Seredi. Obe mužstvá vstúpili do zápasu vo vysokom tempe a už v 10. minúte sa po získaní lopty od Obročníka k zakončeniu dostal Breznanik, no jeho zblokovaná strela skončila nad bránou Penksu.

FK ŽP čítajte na 8. strane

S Ing. Martinom Domovcom, asistentom výrobného riaditeľa

Blíži sa koniec roku 2018 a hoci sme ešte nespĺnili všetky výrobné úlohy stanovené v mesiaci december, pomaly môžeme začať s jeho bilanciou.

V oceliarni sme v prvom aj v druhom polroku 2018 prekračovali mesačný plánovaný objem výroby. Kým za prvých šesť mesiacov tohto roka sme objemový plán prekročili o 3 700 ton, celkový ročný plán výroby prekročíme zhruba o 14 400 ton. Objem výroby kontinuálne odlievajúcich blokov na predaj bude zhruba na úrovni finančného plánu, objem výroby kontinuálne odlievajúcich blokov pre valcovňu rúr prekročíme o 14 400 ton. Tieto výsledky znamenajú, že za predpokladu splnenia plánovaných úloh v decembri, dosiahneme v roku 2018 historicky najvyššiu ročnú výrobu v oceliarni na úrovni zhruba 380 000 ton oceľových blokov. Okrem plnenia finančného plánu môžem z ďalších hlavných ukazovateľov pozitívne hodnotiť aj celkový vývoj predváhy a výrobných prestojov. Za celý rok 2018 podkročíme celkovú predváhu v porovnaní s plánom zhruba o 1 kilogram na tonu (ďalej kg/t) a výrobné prestoje podkročíme zhruba o 0,5 percenta.

Rok 2018 sa od začiatku vyznačoval vysokými požiadavkami po kontinuálne odlievajúcich oceľových blokoch z produkcie ŽP a.s. Aj z dôvodu naplnených kapacít všetkých hlavných výrobných prevádzkarní sme zostali nepríjemne prekvapení hneď na prelome rokov požiarom dopravníkov prísad do EAF pece. Odstraňovanie následkov požiaru trvalo takmer šesť dní a táto udalosť ovplyvnila plnenie plánov výroby blokov na predaj v podstate na celý rok 2018. Každý mesiac v roku sme museli zvažovať potvrzovanie externých zákaziek na bloky len s ohľadom na stav zásob vo valcovni rúr. Ďalšou nepríjemnou udalosťou bola septembrová porucha napájania transformátora EAF pece. Vďaka úsiliu kompetentných zamestnancov a s pomocou externých odborných firiem sa podarilo túto poruchu po necelých troch dňoch opraviť a obnoviť prevádzku oceliarne. Verím, že v roku 2019 sa podobným nepríjemným udalosťami vyhneme a aj vďaka dôslednému plneniu pracovných povinností každého zamestnanca, nebudeme musieť vynakladať enormné množstvo energie a finančných zdrojov na ich urýchlenu odstraňovanie.

Aj napriek spomenutým problémom, sme v roku 2018 v oceliarni dosiahli niekoľko rekordných výsledkov v prekonaní najvyššej mesačnej výroby, a to hneď trikrát. Prvýkrát v marci, kedy sme vyrobili 34 622 ton oceľových blokov, druhýkrát v júli, kedy sme vyrobili 34 624 ton blokov a aktuálny rekord výroby sme dosiahli v októbri, kedy sme vyrobili 34 642 ton oceľových blokov. Podobne ako v minulých rokoch, bolo aj v roku 2018 v oceliarni zrealizovaných viacero technologických zmien a inovácií. Spomeniem len realizáciu investície na automatické zariadenie na nastavovanie grafitových elektród pre elektrickú oblúkovú pec, ktorá výrazne zvýšila bezpečnosť pri práci na tomto zariadení.

Priaznivú situáciu na trhu a zvýšený dopyt po našich výrobkoch sme od začiatku roku pociťovali aj vo val-

covni rúr. Za predpokladu splnenia plánovaných úloh v decembri, budeme môcť aj vo valcovni rúr rok 2018 označiť prívlastkom „historický.“ Na konci roku 2018 predpokladáme celkovú distribučnú výrobu na úrovni zhruba 208 300 ton. Tento rekordný objem výroby znamená prekročenie celkového ročného plánu valcovne rúr zhruba o 8 300 ton. Objem výroby valcovaných rúr na predaj prekročíme zhruba o 3 900 ton, objem výroby vstupných polotovarov pre výrobu presných rúr prekročíme zhruba o 4 400 ton. S prívlastkom „historický“ môžem pokračovať aj ďalej – v máji sme zaznamenali rekordnú mesačnú výrobu na predaj v objeme 12 401 ton a 6. septembra sme dosiahli historicky najvyšší denný objem naložených a vyexpedovaných valcovaných rúr v objeme 867 ton. Pozitívne môžem hodnotiť aj vývoj predváhy. Ročná plánovaná predváha bude vo valcovni podkročená zhruba o 0,1 kg/t. Výrobné prestoje vo valcovni rúr za rok 2018 prekročíme zhruba o 0,4 percenta, ale je to z titulu prekročenia technologicky nutných prestojov a zvýšeného počtu prestavieb a zmien akostí. Z pohľadu rozdelenia valcovaných rúr podľa účelu použitia môžem konštatovať stabilný objem zákaziek vo väčšine hlavných výrobných skupín valcovne rúr. Z pohľa-

du technologických inovácií môžeme rok 2018 hodnotiť veľmi pozitívne. Od začiatku roku sme postupne v prvých siedmich košoch pretlačovacej stolice používali tvrdokovové valce. Môžeme konštatovať jednoznačný prínos z pohľadu životnosti valcov a tiež zvýšenej povrchovej kvality lúp.

Počas celého roku 2018 prebiehali v spolupráci so ŽP Výskumno – vývojovým centrom s.r.o. (ďalej ŽP VVC) merania a analýzy povrchovej teploty valcov v stojanoch a pristúpili sme aj ku konkrétnym zmenám parametrov chladenia a chladiacich trysiek. V júlovej strednej oprave vo valcovni rúr sme zrealizovali investičnú akciu automatického nastavovania stavitelných košov, čo nám pri optimálnej kvalite košov, ktorá je nevyhnutnou podmienkou, umožňuje rýchlejšie a presnejšie nastavovanie jednotlivých nápichov lúp a zníženie nutných technologických prestojov. Od začiatku augusta sme začali používať na zaskladňovanie a expedíciu valcovaných (a čiastočne aj presných) rúr nový automatizovaný sklad v hale bývalej zvarovne rúr. Otvorením tohto skladu sa nám zvýšili skladovacie kapacity zhruba o 2 000 ton a podstatne nám to uľahčilo expedíciu našich výrobkov. V septembri sme začali realizovať premiestnenie rovnačky č.4 do dolného skladu a v polovici roku 2019 na ňu napojíme zostávajúce finalizačné operácie – značenie, razeň a balenie do šesťhranu. Umožní nám to zvýšiť kapacitu spomenutých

finalizačných operácií, ktorá je momentálne nedostatočná.

V sortimente presných rúr ťahaných za studena prekročíme objem výroby stanovený vo finančnom pláne zhruba o 2 600 ton. Aj v ťahárni rúr sme v tomto roku dosiahli jeden rekordný výsledok. V mesiaci marec sme vyrobili 3 377 105 metrov presných, za studena ťahaných rúr. Toto množstvo je doposiaľ najväčším množstvom metrov vyrobených v ťahárni rúr v jednom mesiaci. Pozitívne môžem hodnotiť aj vývoj predváhy, za rok 2018 ju podkročíme zhruba o 0,2 kg/t. Z pohľadu rozdelenia presných rúr podľa účelu použitia môžem konštatovať stabilné množstvo zákaziek vo väčšine hlavných výrobných skupín ťahárne rúr – štandardných konštrukčných rúrach, výmenníkových rúrach a kotlových rúrach, v galvanizovaných rúrach, aj v rúrach pre hydraulické a pneumatické rozvody. V sortimente presných delených rúr celkové ročné objemové plnenie prekročíme zhruba o 140 ton. Objem výroby v sortimente hydraulických rúr bude zhruba na úrovni finančného plánu.

Z pohľadu technologických inovácií a zvyšovania produktivity práce uskutočňujeme v roku 2018 viacero dôležitých akcií. Prvou je pokračovanie inštalovania delenia rúr priamo na ťažnej stolici č. 3-08 – v poradí už tretej – v dielni 1, s modernizovaným ťažným vozíkom. Táto akcia bude dokončená začiatkom roku 2019

a umožní zarovnanie a delenie rúr priamo na ťažnej stolici. V rovnakom trende budeme postupovať aj v nasledujúcich rokoch a rovnaký spôsob delenia plánujeme nainštalovať aj na ťažnej stolici č.3-06. Ďalšou dôležitou akciou je vybudovanie novej finalizačnej linky v dielni 1, pre rozmerový sortiment od 6 mm do 16 mm. Táto linka bude v automatickom režime vykonávať všetky finalizačné operácie – predrovnanie, rovnanie, vyfukovanie, nedeštruktívne skúšanie, kontrolu chemického zloženia materiálu, delenie, kefovanie, značenie a balenie. V dielni 2 sme v tomto roku optimalizovali tok materiálu v hale č.11 premiestnením obalovacieho zariadenia k olejovacej vani v blízkosti expedície. Zároveň sme predĺžili olejovacia vanu na rúry s dĺžkou do 15,8 metra.

V sortimente navarovacích oblúkov podkročíme objem výroby stanovený vo finančnom pláne zhruba o 140 ton. Je to spôsobené vynútenými organizačnými zmenami, ktoré boli v priebehu tohto roku zrealizované. V sortimente redukcií prekročíme plánované ročné objemové plnenie zhruba o 30 ton.

Z pohľadu realizovania výskumných a vývojových úloh bol rok 2018, aj vďaka spolupráci s dcérskou spoločnosťou ŽP VVC, ďalším zo série úspešných. V oceliarni sme v spolupráci s ďalšou dcérskou spoločnosťou Žiaromat a.s. a Fakultou materiálov, metalurgie a recyklácie Technickej univerzity v Košiciach, pokračovali v priebehu roku 2018 v riešení problematiky výskumu a vývoja v oblasti žiaruvzdornej keramiky a zvyšovania kvality ocele štúdiom procesov prúdenia v medzipanve pomocou vodného modelu. So ŽP VVC sme spolupracovali aj na matematickom modeli výrobného procesu a analýze teplotného profilu valcovacej trate, ktoré by nám mali pomôcť detailnejšie pochopiť tepelno – deformačné podmienky tvárnenia v jednotlivých agregátoch valcovacej trate. V ťahárni rúr prebiehala so ŽP VVC spolupráca na matematickom modeli ťahania presných rúr.

V rámci systému manažmentu akosti bol v roku 2018 v Železiarňach Podbrezová a.s. uskutočnený dozorový audit podľa norimy ISO 9001:2015, recertifikačný audit podľa norimy IATF 16949:2016 a recertifikačný audit podľa 9. edície norimy API Q1. Všetky boli úspešné, obhájili sme certifikáty, ktoré potvrdzujú, že výrobné procesy sú overené a sú v zhode s požiadavkami uvedenými v príslušných normách. Rovnako úspešný bol aj recertifikačný audit systému environmentálneho manažérstva podľa EN ISO 14001:2015 a dohľadový audit systému riadenia bezpečnosti práce podľa OHSAS 18001:2007.

Verím, že sa nám aj v roku 2019 podarí spoločnými silami znovu posunúť našu spoločnosť o niečo ďalej z pohľadu zlepšovania technológií, zvyšovania kvality našich výrobkov a znižovania nákladov na výrobu.

V mene výrobného úseku, ako aj v mene svojom, ďakujem všetkým zamestnancom výrobného úseku, aj všetkým zamestnancom ŽP a.s., za úsilie vynaložené pri plnení výrobných úloh počas tohto roka. Prajem všetkým príjemné prežitie vianočných sviatkov, pevné zdravie, veľa šťastia a úspešný nový rok 2019.

Rok vo výrobe

Štedrovečerná večera mala dvanásť chodov

Z podkladov z internetu spracovala
P. Motyčková

Prichádza k nám jedno z najkrajších období roku – Vianoce. Čas pokoja, lásky a rodiny sa však časom zmenil na honbu za darčekom, výzdobami a viac ako pokoj zažívame stres. V mnohých veciach sa tradícia Vianoc vytráca. A aká vôbec tá tradícia je? Kedysi boli sviatky plné symboliky a múdrosti. Ako ich slávilí naši predkovia?

Vianoce oslavovali už starí Slovania a nazývali ich Kračún – čo znamenalo oslavu zimného slnovratu. Išlo o princíp solárneho kultu, čiže slnka, ktoré predstavovalo život, radosť, teplo a bolo veľmi cenné, pretože od neho závisel život. V zimnom slnovrate predstavovalo slnko malé dieťa, ktoré sa narodilo a s ním sa narodil aj nový život. Slnku prinášali dary a obety, ktoré boli v podobe medových koláčov a medoviny. Samozrejmosťou bolo zakladanie vatier, ktorými si sľubovali skorý príchod jari. Oheň slúžil aj ako poďakovanie za všetko, čo ich v tom roku postretlo a odpredvádzali ním zároveň starý rok a vítali nový.

Po prijatí kresťanstva, približne v 8. až 10. storočí, boli oslavy

zimného slnovratu zmenené na sviatky narodenia Ježiška. Niektoré pohanské sviatky ale pretrvali, lebo ľudové zvyklosti boli veľmi silné. Dodnes sa zachovali napríklad sviatky Ondreja, Kataríny, Barbory či Lucie, ktoré sú spájané s magiou, veštením budúceho manžela a jeho povolania. Kedysi sa verilo, že tieto dni v roku sú najmocnejšie a máte najvyššiu šancu, že sa vám splnia želania.

Príprava na Vianoce bola aj kedysi podobná tej dnešnej. Upratovanie, pripravovanie sa na návštevu rodinných príbuzných, akurát vtedy to bolo bez menšieho stresu.

Roľníci boli v zimných mesiacoch doma, takže to bol čas na opravovanie svojho príbytku. Steny bielili vápnom a na podlahy dávali slamu, aby sa neprášilo. Z duchovného hľadiska bolo veľmi dôležité, aby si všetci navzájom odpustili. K štedrovečernému stolu si pohnevaní ľudia sadnúť nemohli.

Štedrá večera začínala čítaním zo Svätého písma a potom nasledovali oblátky, med, cesnak a prekrojenie jablka. Prvým jedlom bola kapustnica, ktorá mohla byť mäsitá, alebo pôstna – navarená zo strukovín. Po polievke nasledovali kaše, ktoré boli pre našich predkov typické. Išlo o cicerové,

prosné, pšeničné, pohánkové alebo krupičné kaše. Pripravovali sa buď na sladko, alebo slano. Po nich nasledovali prívarky, najmä strukovinové a ďalej opekance, bobáľky, pirohy a zemiakové knedličky. Hlavným chodom bola ryba – varená či pečená. Chodov bolo v niektorých prípadoch až dvanásť, čo malo symbolizovať mesiace v roku.

Vianočný stromček, ako súčasť Vianoc, k nám prišiel pomerne neskoro, v 18. storočí z Nemecka. Pôvod má taktiež v oslavách zimného slnovratu, kedy boli do domácnosti donesené zelené vetvičky, ktoré symbolizovali život aj počas zimy a zvyčajne viseli zo stropu. Zelená farba predstavovala život a mala zahnať zlých duchov. Postupom času sa tieto vetvičky skromne ozdobovali drevenými ručne robenými ozdobami, sušeným ovocím, orechmi a mašličkami.

Postupom času sa tradície menili a prispôbovali narastajúcej globalizácii. Hoci nám po našich predkoch ostalo veľa, „magickú moc“ Vianoc nahradila kopa darčiek. Preto sa na chvíľku zastavte, vychutnajte si to krásne kúzlo Vianoc a nezabúdajte, že to najdôležitejšie je zdravie a pocit rodinnej pohody.

Dobová pohľadnica, ktorá znázorňuje sviatok Kračún.

Zdroj: internet

Prvé Vianoce v malej vodnej elektrárni Jasenie

Vždy sme sa niečím malým obdarovali

P. Motyčková
noviny@zelpo.sk

Výstavba malej vodnej elektrárne v Jasení začala pred prvou svetovou vojnou a jej prevádzka bola spustená v roku 1928. Toto unikátne technické dielo je dodnes plne funkčné a slúži potrebám ŽP a.s. Zamestnanci, ktorí v elektrárni kedysi pracovali, tam spolu so svojimi rodinami aj bývali v bytových domoch, ktoré sú hneď vedľa elektrárne. Ako prežívali obdobie Vianoc, nám porozprávala Božena Palacková, ktorá spolu s rodinou patrila medzi prvých obyvateľov bytových domov elektrárne v Jasení.

„Do elektrárne v Jasení sme prišli, keď som bola ešte malá. Otec pracoval v železiarňach a krátko po dostavani elektrárne tam dostal miesto strojníka a presťahovali sme sa tam celá rodina. Predtým sme bývali v Španej doline, kde som sa aj narodila. V Jasení sme dostali byt – krásny dvojizbový, s kúpeľňou, kuchyňou a elektrikou zadarmo. Mať dnes tieto samozrejmé veci, bol v tom čase veľmi veľký luxus.“

Vianoce v elektrárni boli skutočne krásne a čarovné. Bývali sme takpovediac na samote a okrem nás, čo sme tam bývali, plus zamestnancov elektrárne, tam nemohol

chodiť nikto. Brána bola stále zamknutá. O to viac sme sa tešili, keď prišiel čas Vianoc a my sme sa vzájomne navštevovali a prichádzali k nám betlehemci z dediny, ktorí sa dopredu učili koledy a zbierali dobrovoľné príspevky na opravu kostola alebo na to, čo bolo vtedy potrebné. Betlehemci spolu s anjelom a čertom chodili od domu k domu. Vtedy sa nestalo, že by vás niekto nepustil dnu, každý sa tešil z takej návštevy.

Pred štedrou večerou sme sa postili, ale ja s bratom sme už vyjedali mamke koláče. Na štedrú večeru sme mali tradične kapustnicu a rybu, ktorú ocko chytil. Vtedy to

nebolo ako teraz, že ste zašli do obchodu a vybrali ste si, akú ste chceli. Na stole nám nechýbali opekance, med, jablko a cesnak. Cesnak sa namočil do medu, na čelo sa nám urobil krížik a cesnak sme zjedli. Neodmysliteľnou časťou boli aj oblátky, ktoré sme piekli v škole za pomoci pána učiteľa a jeho manželky. Museli sme upiecť oblátky pre celú obec a následne sme chodili od domu k domu a gazdiné si ich kupovali za peniaze alebo med a múku.

Nechýbal ani prázdný tanier pre pocestného, ale aj pre toho, kto už v našej rodine nebol. Takto sme si ho uctili. Na večeru sme mávali aj slávnostný riad, ktorý bol určený na špeciálne príležitosti. Pečivo sme si piekli sami vo veľkej peci, ktorá sa nachádzala za bytmi. Gazdinky sa tam striedali – každý týždeň sme si upiekli štyri chlebíky. Cez zimu to bývalo tak, že gazdinky chodili jedna za druhou a piekli nielen chleba, ale aj vianočné pečivo. Moja mamka piekla aj koláče, konkrétne torty a boli výborné. Tie nám piekla aj na narodeniny či meniny. Doteraz mám spísané všetky jej recepty.

Pred Vianocami sme robili aj zabíjačku. Vtedy ľudia žili tak, že čo si vypestovali alebo dochovali, to aj mali. My sme chovali jedno prasa a jednu kravu. Cez zimu nám pre ňu seno dával horár. K bytu, čo sme mali v Jasení, sme mali aj pozemok, tak sme mohli aj pestovať a dokonca sme mali včely. Aj vďaka tomu, že sme mali med, ktorý od nás vykupoval včelársky spolok, sme si zarobili peniaze navyše a žilo sa nám lepšie a niekedy sme si mohli aj o čosi viac dovoliť, ako ostatné rodiny. I keď to pre nás deti znamenalo viac pomáhať rodičom a možno menej zábavy, než mali ostatné deti, boli sme veľmi šťastná rodina.

Ocko bol vo voľnom čase ešte aj poľovníkom, štyridsaťdva rokov, takže sme mávali aj stromček. Pamätám sa, že s bratom sme vyskakovali už tri dni pred štedrým dňom a „zobrali“ sme o stromček. To bolo radosť, keď nám ho otec z hory priniesol. Mávali sme ho tak

tri dni pred štedrým dňom. Stromček bol zadarmo, nepredával sa ako teraz. Keď ho otec doniesol, hneď sme ho aj zdobili. Musím povedať, že oproti iným rodinám sme mali veľmi bohatú vianočnú výzdobu. Mamka sa totiž kamarátila so sestrou pána farára a oni mali obchod s cukrovinkami. Nevie, kde presne bol, v Jasení určite nie, no ona nám vždy poslala vianočné ozdoby. Boli to pekne zabalené čokolády a na vrchu bol z papiera vyrobený anjel, Ježiško alebo podobizň nejakého svätého. Pod stromčekom sme si vždy aj niečo našli. Neboli to drahé dary ako dnes, ani ich nebolo veľa. Jednoducho sme si dávali to, čo sme potrebovali, napríklad keď pochybeli rukavice, dostali sme rukavice. Tieto darčeky sme chodievali nakupovať do Banskej Bystrice, kde sme cestovali vlakom. Tam boli obchody a v nich sme tieto darčeky nakupovali.

Niektorým rodinám stromček visel z dreveného stropu pre nedostatok miesta. Aj stromčeky po dedine boli také skromnejšie, menšie do jedného metra. Ozdobené boli jabĺčkami, vlašskými orechmi a nechýbali na ňom sviečky a betlehem. Bol nakreslený a vystrihnutý z papiera a zobrazoval Ježiška v jasličkách, Pannu Máriu, Jozefa, Troch kráľov a zvieratá.

Cez Vianoce sme samozrejme chodili aj do kostola. Boli sme veľmi pobožná rodina.

Na elektrárne v Jasení mám krásne spomienky, idylický život nám neskôr narušila vojna, ale to už je iný príbeh...“

Betlehemci z Horehronia.

Zdroj: Horehronské múzeum Brezno.

Vianoce sú o láske, pokoji a rodinnej pohode

Mgr. O. Kleinová

(Zo spomienok rodiny, ktorej päť generácií, od roku 1850, pracovalo v podbrezovských železiarňach).

Vianoce sú legendou lásky, pokoja a rodinnej pohody. Naši predkovia nosili v srdciach pohľad na dedinu spiacu pod snehom, osvetlený stromček s malými darčekom, skromne prestretý stôl, na ktorom však nič nechýbalo a oči nasýtené túžbou a očakávaním. Najkrajšie sviatky sa rodili v skromnosti a prostote. Najväčšiu radosť im robilo stretnutie s rodinou, susedmi a všade vládla pohoda a dobrá nálada.

Deň pred Štedrým večerom to už v každom dome rozvonjavalo dobotami. Mama ešte zamiesila na koláčce. Na stole nesmeli totiž chýbať kysnuté, plnené tvarohom, makom, orechmi, ale aj bez plnky. Otec šiel do hory pre stromček. Priniesol jedličku, ktorú nechal trochu obschnúť od snehu a zasadil ju v izbe do stojana. Zapálili sme si petrolejku, rozložili ozdoby po stole a vešali na stromček. Zdobili sme doma vyrobenými ozdobami a salómkami, na stromčeku nesmel chýbať betlehem. Sviečky sme pripínali na malých stojančekoch. Zapáliť sa však smeli len na Štedrý večer. V peci praskal ohník a svetlo z medzier nie najlepšie zapadajúcich dverok blikalo po celej izbe. Prijemnú predvianočnú atmosféru dotvárala vôňa jedľovej smoly. Všade bolo cítiť príchod najkrajších sviatkov. Aj keď sme sa už v predvečer Štedrého dňa postili, jedli sme čerstvo upečený chlieb a zapíjali práve nadojeným mliekom, nenarušilo to slávnostnú chvíľu očakávania. Otec pripomenul, že skoro ráno musíme ešte zabiť moriaka. Nechápali sme, prečo toľko mäsa. Veď máme plnú špajzu zo zabíjačky. Povedal, že Vianoce sú len raz v roku a tieto sviatky sa musia sláviť v hojnosti. Pripomenul, že už jeho otec dbal, aby na Vianoce bolo všetkého

nadostač. „Na stole nesmie nič chýbať a od dverí nášho domu nesmie nikto odísť bez pohostenia a bez výslužky,“ povedal. Ráno sme vstávali veľmi skoro. Keď otec zabil moriaka, mäso mama podelila do balíčkov a s bratom sme ich rozniesli po rodine. Ja som niesol balíček starej mamy. Veľmi som chcel, aby prišla k nám na večeru. Ona mi však povedala, že večerať na Štedrý deň musí každý doma.

Keď vyšla nad Varguľou prvá hviezda, mama začala pripravovať stôl. Prestrela biely vyšívajúci obrus, ktorý používala na vianočný stôl už jej stará mama. Na stole nesmel chýbať nenačatý chlieb, cesnak, obľátky, med, jablká, orechy... Keď dokončila prestieranie, poslala nás z izby von a pod stromček priniesla darčeky, ktoré prikryla obrusom. Aj my sme sa snažili rýchlo pod obrus prepašovať darčeky, ktoré sme prichystali rodičom. Pred večerom mama rozrojila jablko, ak bol jaderník v tvare hviezdy, rodina sa mohla tešiť, že počas celého roka budú všetci zdraví a šťastní. Každý musel kúsok jablka zjesť. Na stole nesmel chýbať tanier navyše. Patril náhodnému hosťovi, ale zároveň bol symbolicky prestretý pre tých, ktorí rodinu už opustili.

Slávnostná večera sa začala modlitbou. Otec si zastal za vrch stola a spoločne sme sa pomodlili. Poďakovali sme za uplynulý rok a zaželali sme si šťastné a veselé sviatky. Nasledoval prítok. V našej rodine bolo tradíciou hriatô, ktoré pripravil otec a podávalo sa zo zdobenej sklenej fľaše. Potom nám mama všetkým urobila medom krížik na čelo a jedli sme obľátky s cesnakom a medom. Naša večera síce pozostávala z niekoľkých chodov a každý musel odjesť zo všetkého aspoň za lyžičku, ale bola pôstna. Aj kapustnica bola bezmäsitá, zaprávaná so smotanou. Čo sa na stole zvyšovalo, všetko mama ukladala do rajničky, na druhý deň to dostal statok. Po večeri sme si rozdali darčeky, spravidla to

boli praktické veci na oblečenie. Ani sme sa nenazdali a už sa po dedine rozliehal spev vinšovníkov. Na dvere zaklopali prví hostia a do polnoci sa zaplnila celá izba. Prišli starí rodičia, susedia a bolo veselo. Počas každých Vianoc sme sa dozvedali nové historiky. V ten večer stará mama rozprávala o 25. decembri 1938, keď sa z ničoho nič na oblohe večer okolo ôsmej zjavilo najprv ružové a potom červené svetlo prepletené zelenkastými páskami. Ohnivo sfarbená obloha budila dojem, akoby horeli všetky lesy. Celá dedina bola vystrašená a ľudia si mysleli, že na Liptove horí fabrika. Do neskorej noci hľadeli na ten čudný úkaz a úprimne ľutovali tých, ktorých postihol požiar. Ako spomínala stará mama, už sa boli ochotní skladať na pomoc pre postihnutých. Až na druhý deň prišiel poľný so správou, že to bola polárna žiara. Na jednej strane to ľudia vnímali ako dobrú správu, že sa nikomu nič nestalo, no zároveň boli zdesení a vnímali to ako božie znamenie pred príchodom vojny. Potom spomínali ťažké vojnové časy, ale vypočuli sme si aj veselšie príbehy. Čas nám rýchlo ušiel a už sme sa poberali na polnočnú omšu. Pred kostolom si každý s každým úprimne podával ruky a prial tomu druhému veselé Vianoce. Na polnočnej omši sa zišla celá dedina. Po jej skončení sa deň nekončil. Ponáhľali sme sa domov, mama na stôl priniesla mäso a klobásku a v kruhu rodiny sme hodovali až do rána bieleho.

Najväčším sviatkom Vianoc bol 25. december, sviatok Božieho narodenia. Za slávnostným stolom sedela len najbližšia rodina. Nesmelo sa nič robiť, len statok opatriť. Rozjímali sme, spievali sviatočné nábožné piesne a rodičia spomínali na staré časy. Počas sviatkov, až do Nového roku, sme v dome robili len najnutnejšie práce okolo statku. A keďže zima bola mrazivá, my, chlanci, sme sa do sýta polyžovali, dievčatá sa sánkovali a keď zamrzol

potok cez dedinu, vyťahli sme aj korčule. Hoci sme doma mali všetko, čo sme potrebovali, mali sme dostatok jedla, všetko potrebné pre bežný život, korčule z obchodu mal v dedine len jediný chlapec. My, ostatní, sme mali korčule, ktoré nám vyrobili otcovia v železiarňach. Priväzovali sme si ich remienkami o kapce. Často sa nám odopínali, no

my sme mali z toho zábavu a nezabudnuteľné zážitky. Po večeroch sme sedávali okolo sporáka a počúvali príbehy starej mamy. Takto nám prešiel týždeň a dočkali sme sa Silvestra. Rozlúčka so Starým rokom sa začala v kostole svätou omšou a potom sa konala dedinská slávnosť, kde sme sa veselili až do príchodu Nového roka.

Dobová fotografia detí pri vianočnom stromčeku.

Zdroj: Horehronské múzeum Brezno

Z podkladov z internetu spracovala
P. Motyčková

Iný kraj, iný mrav. Dobrá čarodejnica Befana, veľkolepé oslavy či živé drevené polienko. Aj takto vyzerajú niektoré vianočné zvyky vo svete. Pripravili sme si pre vás malú svetobežnú sondu po oslavách Vianoc v rôznych krajinách sveta.

Francúzsko

Rodiny vo Francúzsku slávia Štedrý deň spoločne, doma. Večer si deti položia pred krb čižmy a čakajú, čo im Pere Noel (po našom Ježiško) priniesie. O polnoci sa tradične podáva „reveillon“, čo znamená „prvé volanie dňa“, čiže budíček. Reveillon symbolizuje očakávanie narodenia Ježiša Krista. Večerný chod pozostáva z ustríc, párkov, opečenej slaniny, hydiny, šalátov, vína, ovocia a francúzskeho pečiva, najmä bagiet. Tradície sa líšia, vzhľadom na regióny. Na juhu jedia bochník, ktorý rozkroja v tvare kríža a prvý kus venujú chudobnému človeku. Na severe sú deti obdarované skôr, a to 6. decembra na Mikuláša.

Ako ich slávia vo svete

Španielsko

Hlavný vianočný pokrm je jahňacina či kozie mäso a v niektorých južných oblastiach morské plody. Katalánci svojim deťom darujú polienko nazývané Caga Tio. Je to polienko s namaľovanou tvárou, nohami a červenou čiapkou, ktoré deti dostanú na sviatok Nepoškvrneného počatia Panny Márie, 8. decembra. Deti sa až do Štedrého dňa musia o toto polienko starať, kŕmiť ho orieškami a na noc prikryvať. Polienko postupom času rastie, čo však každých pár dní menia rodičia za väčšie. Na Štedrý deň mu pohrozia buď hodením do pece alebo výpraskom palicou, ak sa deťom neodvďačí za niekoľkodennú opateru. Nielen deťom, ale celej rodine to má priniesť šťastie počas celého nasledujúceho roka.

Vietnam

Popri tradičných náboženstvách ako budhizmus či čínsky taoizmus

sa počas francúzskej kolonizácie ujalo aj kresťanstvo. Vianoce sú vo Vietname jednou zo štyroch najdôležitejších osláv počas roka, spolu s narodením Budhu, Novým rokom a jesennými slávnosťami žatvy. Najprv idú na polnočnú omšu a až potom na štedrovečernú večeru. Na stole nesmie chýbať kuracia polievka, bohatší ľudia jedia morku a vianočný pudding. Deti nechávajú svoje topánky pred dverami a na druhý deň čakajú na darčeky.

Egypt

V Egypte sa veľa ľudí hlási k ortodoxnej koptskej cirkvi. Advent trvá 40 dní, počas ktorých sa ľudia postia a nejedia ani mliečne výrobky. Na Štedrý deň idú všetci do kostola a musia mať oblečené nové šaty. Potom idú domov a jedia tradičnú večeru „fata“ – jedlo z chleba, ryže, cesnaku a vareného mäsa. Po večeri idú na návštevu k priateľom

a donesú so sebou aj špeciálny chlieb, aby nezaťažovali hostiteľa.

Grécko

Predvianočné obdobie trvá 40 dní, počas ktorých sa, k bežným jedlám, podáva „Christopsomo“ – Boží chlieb, ktorý je podobný našej vianočke. Mnohí Gréci majú namiesto vianočného stromčeka svietiacimi reťazami ozdobenú loď, ktorú vyložia do okna alebo rovno na záhradu. Štedrý deň je 25. decembra a deti počas dňa chodia od domu k domu a recitujú básničky alebo spievajú pesničky, za ktoré sú odmenené sladkosťami. Darčeky prináša svätý Vassilios, a to na prelome nového a starého roku, z 31. decembra na 1. januára.

Taliansko

V Taliansku nie je najväčším

symbolom Vianoc stromček, ale betlehem. Býva vystavený na námestiach, v kostoloch a samozrejme aj v domácnostiach. Výzdoba a príprava betlehemu je veľmi dôležitá. Darčeky nosí 6. januára dobrá čarodejnica „La Befana“. Podľa legendy sa jej Traja králi pýtali na cestu k Betlehemu. Najskôr im to nechcela povedať, no neskôr si to rozmyslela a vydala sa na cestu za nimi. Po ceste však zabudla, a tak každému dieťaťu, ktoré stretla, dala sladkosť, dúfajúc, že je to Ježiško, ktorého hľadali králi.

Kuba

V meste Ramedios je Štedrý deň dejiskom festivalu Parrandas. Túto tradíciu zaviedol v roku 1820 miestny kňaz, ktorému sa nepáčilo, že ľudia nechodia do kostola, ani na polnočnú omšu. Poslal preto miništrantov na ulicu, aby búchaním na hrnce zobudili ľudí a zavolali ich do kostola. Tradícia pretrvala až dodnes, kedy po polnočnej omši nasledujú ohňostroje, živá hudba na námestiach a tradičné tance.

SKI TÁLE

Vaše rodinné stredisko

SILVESTROVSKÝ TÝŽDEŇ V SKI TÁLE
26. DECEMBER 2018 - 06. JANUÁR 2019

DENNE VÁS POZÝVAME NA:
 Grilované špeciality • Francúzske palacinky • Večerné lyžovanie • Detský kútik v reštaurácii Stodola • Animačný program a súťaže • DJ Igor Koller

29. DECEMBER 2018 - HAPPY SKI TÁLE DAY OD 9:00
 Animácie • Maľovanie na tvár • Súťaže • Minidisko pre najmenších s maskotom Hugom • Moderátor Marek Poliak • LH Parobci • Mužská spevácka skupina Krnohári • DJ Igor Koller

OD 21:00 V REŠTAURÁCIÍ STODOLA
KONCERT TIP TOP BAND A HEREC JANKO SLEZÁK

ZABEZPEČENÁ BEZPLATNÁ DOPRAVA Z BREZNA DO SKI TÁLE:

Brezno - Bília	19:15	→ Brezno, ČSA	19:20
→ Mýto p. Ť, hostinec	19:40	→ Bystrá, aut. zastávka	19:50

Naspäť zo Ski Tále do Brezna o 01:00

VSTUPNÉ 10€

BEZPLATNÁ DOPRAVA Z HOTELA STUPKA A HOTELA GOLF:

Hotel Golf	20:20	20:45	Hotel Stupka	20:25	20:50
------------	-------	-------	--------------	-------	-------

Naspäť zo Ski Tále do hotela Stupka a Golf: 23:30 a 00:30

31. DECEMBER 2018 OD 20:00
SILVESTER V STODOLE

Oslávte príchod nového roku 2019 v reštaurácii Stodola v lyžiarskom areáli na Táloch

CENA 44€
 (na 4 prebity so 20€ poplatkom)

Dovoz a odvoz z Brezna, cez Valasku, Piesok, Bystrú, Mýto pod Ďumbierom zabezpečený. Harmonogram na www.skitale.sk
 Rezervácie miest: 048/6712 201, 205

infotale@tale.sk facebook: Ski, Golf & Hotel Resort Tále www.skitale.sk

Profilácia STEAM ako experimentálne vzdelávanie

Žiaci prvého ročníka

Latinské príslovie hovorí: „Dobry začiatok vedie k dobrému koncu.“ My sme začali v septembri 2018, kedy sa na našej škole prvýkrát otvorila možnosť študovať v profilácii STEAM (S – science, T – technology, E – engineering, A – arts, M – mathematics), teda možnosť vzdelávania v oblasti prírodných vied, techniky, technológií a ma-

tematiky.

V prvom ročníku máme, na rozdiel od iných škôl, nový predmet – experimentálna prírodoveda, ktorý je zameraný na praktické činnosti žiakov v laboratóriu aj v teréne.

Zatiaľ sme sa na experimentálnej prírodovede venovali obsiahlej téme „Voda“, pričom nás zaujímala voda ako životné prostredie, skúmali sme pitnú, destilovanú, mine-

rálnu, dažďovú vodu, a tiež vodu z mlák, jazierka, či Hrona. Naše bádanie sme zamerali aj na vodu v živote rastlín, vodu v telách organizmov, simulovali sme kolobeh vody, vyrobili sme hmlu, mikroskopmi sme skúmali fytoplanktón a zooplanktón, pozorovali sme nižšie, výtrusné aj iné vyššie rastliny rastúce v okolí vôd.

Tiež sme zbierali, vážili, drvili, sušili, žihali, filtrovali, rozpúšťali, počítali, zaznamenávali, kreslili, fotili a realizovali mnohé ďalšie činnosti, ktoré v nás rozvíjajú dosiaľ nepoznané zručnosti. Tento rok nás ešte čakajú témy: Vzduch, Zem, Slnko, Malé veci, Potrava, Hľadá sa zdravý človek.

Veríme, že tieto hodiny budú pre nás aj naďalej zaujímavé a pútavé ako doposiaľ a tak, ako dobrý bol začiatok, bude aj koniec nášho experimentálneho vzdelávania.

Žiaci prvého ročníka profilácie STEAM pri výskume v laboratóriu

Odborný seminár pre žiakov odboru mechanik-mechatronik

Mgr. Jozef Zákalický

Na základe dlhoročnej spolupráce s dodávateľom automatizačných technológií a školiacich mechatronických systémov – s firmou FESTO s.r.o., sa dňa 29. novembra uskutočnil pre žiakov odborný seminár na tému „Mechanické pohony“ s prezentáciou jednotlivých častí druhov pohonov.

Školiaci systém mechanické pohony, ktorý bol u nás odprezentovaný, oboznamuje študentov s hardvérom, nástrojmi a metódami, pomocou ktorých mechanici zabezpečujú funkčnosť technických zariadení v reálnych firmách. Systém sa venuje identifikácii, inštalácii a riešeniu problémov pri oprave a výmene rôznych mechanických častí. Celý modulárny systém bol prezentovaný praktickými ukážkami s možnosťou realizácie zapojenia mechanického pohonu žiakmi. Možnosť zapojenia si vyskúšali žiaci štvrtého ročníka daného odboru. Traja najšikovnejší získali od

firmy FESTO s.r.o. vecné ceny.

Seminár logicky nadväzoval na odborné témy, ktoré budú žiaci vykonávať aj v rámci maturitnej skúšky. Preto aj „Mechatronickú modulárnu stanicu“, ktorú sme získali v rámci projektu financovaného z EÚ, kód ITMS: 26110130588 budú mať žiaci za úlohu navrhnuť, naprogramovať, odskúšať a odprezentovať v rámci praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky.

Na celom svete sú žiadaní skúsení mechanici, ktorí dokážu nielen diagnostikovať, opravovať, ale aj navrhovať rôzne technické zariadenia pre výrobu. Pevne verím, že aj naši žiaci postupným získavaním odborných teoretických a praktických zručností získaných nielen v škole, ale aj v prevádzkach v Železiarni Podbrezová a.s., budú zaradení medzi takýchto odborníkov. Ďalšie odborné prednášky z oblasti mechatroniky pripravujeme v priebehu nového roku 2019.

Naši žiaci počas odborného semináru so zástupcami firmy FESTO s.r.o. Foto: A. Nociarová

Súťaž Zenit v programovaní a počítačovej grafike

Mgr. Ľudmila Kroupová

V dňoch 21. – 22. novembra si otestovali žiaci Súkromného gymnázia Železiarne Podbrezová svoje zručnosti a schopnosti v práci s informačnými technológiami. V Banskej Bystrici sa stretli úspešní riešitelia školských kôl súťaže Zenit v kategóriách „Programovanie“ a „Grafik“. V oboch oblastiach naši žiaci podali dobré výkony.

Prvý deň patrilo programovaniu. Naše gymnázium zastupovali žiaci:

Jakub Kubaliak, Filip Sršeň, Matej Horňanský a Martin Pribylina. Počas druhého dňa v silnej konkurencii grafikov reprezentovali našu školu Erik Škôlka a Adam Miroslav Predanoc. Zvlášť treba pochváliť výkon Erika Škôlku, ktorý si v kategórii „Grafik“ svojou tvorivosťou a usilovnosťou vybojoval pekné piate miesto.

Všetkým žiakom ďakujeme za prezentáciu školy, blahoželáme k peknému umiestneniu a tešíme sa na ďalší úspešný ročník súťaže.

Súťaže Zenit v programovaní a počítačovej grafike sa zúčastnili aj naši žiaci

Dňa 27. októbra sa uskutočnila 1. súťaž hobby párov, ktoré súťažili o Pohár primátora mesta Brezna. Nás reprezentoval nadaný a sympatický pár, a to Sebastián Peško a Michaela Václavíková, ktorí si vytancovali striebornú medailu. Srdečne gratulujeme a sme na nich právom pyšní.

V novembri odišli

do starobného dôchodku
Jaroslav PÔBIŠ

do predčasného starobného dôchodku
Pavel GIERTLI
Kamil NEPŠINSKÝ
Ján RYBÁR

V mene vedenia akciovej spoločnosti Železiarne Podbrezová im ďakujeme za odvedenú prácu a do ďalších rokov života želáme veľa slnečných dní.

Blahoželáme

pracovné jubileá

20 rokov
Milan BENKO
Peter MITTERPACH

25 rokov
Slavomír KUČERA

30 rokov
Milan KLIMENT

35 rokov
Ján KRÍŠTEK

40 rokov
Ondrej NOSKO
Miroslav PRESPEŘÍN

životné jubileá
Iveta KUPCOVÁ
Milan NÁTHER

Oznamy

Od nového roka, t.j. od 2.1.2019, bude týždenný režim v pokladniach nasledovný:

Pokladňa NZ (riaditeľská budova) bude otvorená v pondelok, streda a piatok od 7.30 do 15. hod.

Pokladňa SZ (budova ekonomického úseku) bude otvorená v utorok a štvrtok od 7.30 do 15. hod.

ZAMESTNANECKÉ SKIPASY V STREDISKU SKI TÁLE

Zamestnanci spoločnosti Železiarne Podbrezová a.s. a všetkých dcérskych spoločností si môžu zakúpiť výhodné skipasy platné v stredisku Ski Tále – 20 jász za 15€ (+ 2€ vratná záloha za bezkontaktnú čipovú kartu). Skipasy budú k dispozícii v pokladniach jednotlivých spoločností.

TÁLE
ski, golf & hotel resort

STODOLA
k dispozícii len pre Vás od 19:30

SILVESTER V STODOLE

OSLÁVTE PRÍCHOD NOVÉHO ROKU 2019 V RESTAURÁCIÍ STODOLA V LYŽIARSKOM AREÁLI NA TÁLOCH

V CENE JE ZAHNUTÉ:

- dovoz a odvoz z Brezna, cez Valaskú, Piesok, Bystrú, Mýto pod Dumbierom
- silvestrovské menu podávané od 20:00 hod.: welcome drink, predjedlo, hlavné jedlo, dezert, polnočná kapustnica, novoročný prípitok
- diskotéka
- popolnočná zábava s cimbalovou ľudovou hudbou
- tombola a ohňostroj
- v prípade vhodných snehových podmienok večerné lyžovanie 31.12. v čase 17:00 – 20:00 hod.*

CENA: 44€
(30 € PHL DETI DO 12 ROKOV)

LYŽIARSKY AREÁL TÁLE VÁM PONÚKA:

6 lyžiarskych vlekov, 4 km dlhá bežecká trať na ihrisku Gray Bear a 1 km okruh na akadémii Little Bear, lyžiarska škola, požičovňa a servis lyží, 2 reštaurácie, bufet, detský kútik, šatne (kúpe si môžete vyzdvihnúť v reštaurácii Stodola za poplatok 0,50 € / osoba + vratná záloha 5 €) a úschovňa lyží

Rezervácie: Tel: 048/6712 205-209, 048/6712 512, E-mail: baliky@tale.sk, prevadzka@tale.sk

infotale@tale.sk facebook: Ski, Golf & Hotel Resort Tále www.tale.sk

Tomáš RAJCHEL
Ján DAXNER
Oľga NEPŠINSKÁ
Jozef SIMAN
Miroslav VLČEK
Alena HOLKOVÁ
Anna KULHÁNKOVÁ
Ladislav TÓTH

Inzertná služba

Predám sadu zimných kolies na Suzuki Swift alebo Subaru Jasty. Rozmer 155/70/13. Rozteč 4x112. Cena 120 eur + dohoda. 0911 994 207

...
Beautyfoot pedikúra. 0950 523 165

Autor: PK	cvičebný úkon	T3	bežná oprava	pokolenia	typ lietadiel	živočích	pracuj s pluhom	časť pánskeho odevu	organická zlúčenina	herec pantomimy	T2	vápencové územie
predložka			súrodeneč								EČV Dolného Kubína	
registrovaná tona		T1									argón (chem.)	
prvá žena		obyvateľ Arábie	bezpilotné lietadlo				špajza				územná jednotka	
večierok			základná číslovka		MPZ Rumunska		Okresná liga			Koruna československá (skr.)	žiadaj	
vzácný (nem.) fáza mesiaca												meno boxera Muhamada
vlož náboj do zbrane									kvôli			
osobné zámeno			výhodnejší	odborník na grécke dejiny					domáce zvierata			
lesná žienka, rusalka					dýchanie	všetko pokrm	nemecký obchodný reťazec	namotáva, navíja	EČV Dun. Stredy Európsky parlament		splietaj, plet'	
Pomôcky: ATR, RAR	Elektrárň Nováky	koniec (angl.) prehra v šachu				živočích mužského pohlavia					EČV Malaciek rieka (špan.)	celý, všetko (angl.)
prázdný (angl.)					čítoslovce klopania				divadelná úloha			
T4					statsiemens				EČV Veľkého Krtíša			
malý Oto				môže, má právo					bol zavesený			
									zariadenie na kúrenie			

V dvoch domácich zápasoch sme si pripísali jeden bod

FK Železiarne Podbrezová – ŠKF iClinic Sereď 1:1 (1:1)

Z podkladov zpfutbal.sk spracoval T. Kubej

Góly: 13. Obročník – 17. Ulrich.

Sedemnásťte kolo Fortuna ligy bolo na programe v prvý decembrový deň. Futbalisti Podbrezovej v ňom nastúpili na domácom trávniku proti Sereďi. Obe mužstvá vstúpili do zápasu vo vysokom tempe a už v 10. minúte sa po získaní lopty od Obročníka k zakončeniu dostal Breznanič, no jeho zblokovávaná strela skončila nad bránou Penksu. O dve minúty neskôr sme sa už radovali, keď Obročník spoza šestnástky neváhal vystreliť a jeho tečovaná strela prešla do brány Penksu. V 17. minúte hostia vyrovnali, po rohovom kope zblízka doťukol hlavou loptu do našej siete Ulrich. V 23. minúte po Leškovom výbornom centre z pravej strany zakončoval Bernadina, no jeho pokus zastavilo brvno. Druhý polčas sme sa snažili strhnúť skóre na svoju stranu, no obrovské šance Bernadinu, hla-

vička stopéra Podstaveka a v závere tutovky Breznaniča gólom neskočili.

Gergely Geri, tréner Podbrezovej: „Diváci mohli vidieť futbal v slušnom tempe, boli tam aj emócie z našej strany. Len jedno by som hráčom vyčítal, a to nepremieňanie šanci. Mali sme dosť streleckých pokusov, súpera sme prestrelali, čo bol výsledok našej aktívnej hry. Hráči pochopili, čo sme od nich chceli, k zápasu vynikajúco pristúpili, a ak takto budú pracovať, výsledky sa dostavia a v tabuľke pôjdeme vyššie. Moju premiéru na lavičke som znášal dosť emotívne, no počas zápasu som to až tak nevnímal.“

FK Železiarne Podbrezová: Kuciak – Turňa, Bartoš, Podstavek, Mojžiš – Viazanko, Obročník, Mikuš (77. Magda) – Leško, Bernadina, Breznanič.

ŠKF iClinic Sereď: Penksa – Michalík, Hučko, Baez, Ulrich (75. Mečiar) – Richnák (58. Mba), Morong, Pankaričan (65. Bilas), Menich – Ventúra, Sus.

So Sereďou sme viedli 1:0 a boli sme na ihrisku lepším tímom, nakoniec sme sa museli uspokojiť s bodom za remízu. Foto: I. Kardhorodová

FK Železiarne Podbrezová – MFK Zemplín Michalovce 0:1 (0:0)

Gól: 90. Vaščák.

Posledný zápas v aktuálnom kalendárnom roku sme odohrali na domácej pôde, keď sme v 18. kole Fortuna ligy privítali MFK Zemplín Michalovce. Na výborne pripravenej hracej ploche sa v prvom polčase odohrával opatrný súboj a šance na zmenu výsledku sa rodili len sporadicky. V 19. minúte Breznanič posunul loptu na Mikuša, ale jeho pokus skončil len ziskom rohu. Bartoš následne hlavičkoval nad bránu. V 39. minúte sa dokázal pred brankárom hostí presadiť dôrazný Bernadina, no jeho gól pre predchádzajúci faul neplatil. V

úvode druhého polčasu Vaščák poslal z hranice šestnástky prudkú strelu do rohu brány, no Kuciak predviedol výborný zákrok. Podobne aj v 51. minúte po zakončení Vaščáka vyrázil náš brankár loptu na roh. Železiari si vytvorili následne tlak i šance, skórovať sa im, žiaľ, nepodarilo. V úplnom závere zápasu brankár Kuciak trafil pri odkope pred sebou Vaščáka a náš bývalý hráč šťastne hosťom zabezpečil víťazstvo.

Gergely Geri, tréner Podbrezovej: „Bol to naozaj skôr bojovný zápas, chceli sme eliminovať silné stránky súpera, vedeli sme, že je rozbehnutý, má rýchly

prechod, technických hráčov. My sme neboli takí živí, dôrazní, agresívni smerom dopredu. Prvý polčas sme sa len hľadali, druhý začal súper lepšie a Kuciak chytil dve šance. V závere sme sa nadýchli k tlaku, ale väčšie šance sme si nevypracovali. Dúfali sme, že budeme zahrávať aj nejakú štandardku, no bohužiaľ, futbal je raz taký, zatúlaná lopta, zlý odkop a tri body putujú na východ. Sme z toho smutní.“

FK Železiarne Podbrezová: Kuciak – Turňa, Bartoš, Podstavek, Mojžiš – Viazanko, Sedláček, Mikuš (62. Magda) – Leško, Bernadina (72. Voško), Breznanič.

MFK Zemplín Michalovce: Kira – Vojtko, Carrillo, Beskorovajny, Kolesár – Turík – Vaščák, Danko, Grič, Nawotka – Sulley (46. Kurminowski).

Michal Obročník – strelce nášho jediného gólu proti Sereďi. Foto: I. Kardhorodová

Zmena na trénerskom poste FK Železiarne Podbrezová

Ing. Patrik Müller

Vedenie FK Železiarne Podbrezová sa rozhodlo reagovať na sériu šiestich ligových prehiev v rade, ktorá zastihla hráčov Podbrezovej. Po neúspešných výsledkoch bola ukončená spolupráca s trénerskou dvojicou Marek Fabuľa a Miroslav Guza.

Mužstvo dočasne v posledných dvoch jesenných kolách viedol Gergely Geri, ktorého v realizačnom tíme doplnil novoprichádzajúci tréner Michal Hanek, naposledy pôso-

biaci pri mládeži MŠK Žilina. Trénerom brankárov ostáva Peter Boroš. Nového hlavného trénera vedenie FK Železiarne Podbrezová oznámilo po skončení jesennej časti Fortuna ligy pred začiatkom prípravy na jarnú časť našej ligy.

Trénerovi Marekovi Fabuľovi spolu s jeho asistentom Miroslav Guzom ďakujeme za odvedenú prácu v neľahkých časoch pri A-tíme FK Železiarne Podbrezová a prajeme im do ďalšej práce veľa úspechov.

Mareka Fabuľu v posledných dvoch zápasoch v tomto kalendárnom roku nahradil na poste hlavného trénera Gergely Geri. Foto: A. Nociarová

Z kolkárskych dráh

Ing. Pavol Kühnel

Skončila nám jesenná časť Interligy aj slovenských súťaží. Našich hráčov však ešte čakajú odvety v Lige majstrov a dohrávka „béčka“ v Spišskej Novej Vsi, ďalej TOP 12 a turnaje U14. Výber mužov následne odohrá dva turnaje na Balkáne – prvý v Kragujevci v Srbsku a druhý v macedónskom Skopje. Ten je započítavaný do svetového rebríčka.

Jedenáste kolo Interligy prinieslo víťazstvo našich hráčov skoro o 300 kolov nad KK Tatran Sučany. Jediný bod pre hráčov z Turca ukoristil Vereš od Tomku. Tento výsledok znamená očakávané prezimovanie nášho tímu na prvej priečke tabuľky bez straty bodu pred Trstenou, ktorá má o 4 body menej a Rokycanmi (-6 bodov).

Najlepším hráčom zápasu aj celého kola bol Erik Kuna (676) s najlepšou dohrávkou kola (268) a nádhernou druhou šestdesiatkou (373). Aj jeho dvaja kolegovia v druhej trojici podčiarkli krásu kolkárskeho športu svojimi výkonmi – Nemček 657 a Zavarko 674 – ako dobre namazaný hodinový stroj.

ŠK Železiarne Podbrezová: Tomka 609, Pašiak 616, Tepša 620, Nemček 657, Zavarko 674 a Kuna 676. Celkovo 3852:3570 – 7:1.

Aj naši extraligisti prezimujú na špici tabuľky. V 11. kole privítali KK Zlaté Klasy. Na konci zápasu svietilo na ukazovateľi 7:1 a bezproblémový zápis dvoch bodov. Najlepším výkonom celého kola sa zapísal Bystrík Vadovič (622).

ŠK Železiarne Podbrezová „A“: Vadovič 622, Balco 559 (bez bodu), Dziaď 567, Kyselica 593, Kozák 613 a Štefančík 607; celkovo 3561:3397.

V 1. lige východ sa takisto odohralo 11. kolo. „Béčko“ vycestovalo na zápas s Kremnicou na zložité dráhy do Žarnovice, „céčko“ doma hostilo Trstenú „B“.

Keďže ženy už nehrali extraligu, bolo naše „béčko“ vystužené štyrmi ženami, aj z dôvodu rozohranosti pred odvetou v Lige majstrov. Poliaková – Herich v prvej dvojici 2:0, aj keď výsledné čísla celkom nenadchli. V druhej dvojici Macháľková s najlepším výkonom družstva (549) a Diabelková ešte stále čakajúca na formu po zranení 3:1. V závere Švantner a Skalošová 7:1 – relatívne jasné víťazstvo o 153 kolov. Kremnica tak naďalej posledná bez bodu a naše „béčko“ na piatej priečke s jedenástimi bodmi.

ŠK Železiarne Podbrezová „B“: Poliaková J. 513, Herich 500, Diabelková 502, Macháľková 549, Švantner 545 a Skalošová 543; celkovo 2999:3152 – 1:7 pre nás.

„Céčkari“ mali pred sebou väčšie ústoto. ŠKK Trstená Staré „B“ nie je ľahký súper a prípadné víťazstvo našich by znamenalo dotiahnuť sa bodovo práve na Trstenú. A to sa aj podarilo. Naše „céčko“ prezimuje na 4. priečke len o skóre za Trstenou (14 bodov). Trojzápora vpredu Poliak, Kriván a Figura zapísali síce 2:1 na body, ale na koly bolo mínus 27. V druhej trojici Michal Dilský

stratil žiaľ aj bod aj ďalších 26 kolov. Druhý Michal, Babčan, zlepšenou hrou v druhej šestdesiatke (296) získal bod. Najlepším hráčom nielen zápasu, ale aj celého kola bol Marek Mihok (623), ktorý po dlhšej dobe ukázal, že v ňom talent niekde drieme a chce to len trochu viac potrénovať.

ŠK Železiarne Podbrezová „C“: Poliak 582, Kriván 530, Figura 559, Mihok 623, Babčan 572 a Dilský 571; celkovo 3437:3420 – 6:2.

Dorastenci mali v kalendári už 13. kolo ligy východ. „Béčko“ malo voľno, zato na „áčko“ čakal napínavý duel vedúcich celkov. FTC KO Fíkovo sa chystalo odplatiť našim prehru z domácich dráh z druhého kola, avšak naši dorastenci dôležitý zápas zvládli a súboj o prvé miesto v tabuľke získali vo svoj prospech.

Skóre sa prelievalo počas celého zápasu z jednej strany na druhú len o pár kolov, stále nebolo rozhodnuté. Až na posledných dráhach zlomili odpor Fíľakova Malček s najlepšou našou hráčkou Nadkou Poliakovou (575) a stav na rozdiel konečných 37 kolov znamenal 2 body do tabuľky. „Áčko“ tak zimuje na čele a „béčko“ (o zápas menej) na siedmej priečke tabuľky.

Úsmevným príbehom bol výkon našej Šarloty Saboovej, ktorá v šprinte potrápila reprezentanta Erika Galla; po dvoch dráhach bolo 1:1 a nasledoval rozhod v „sudden victory“, kde naša hráčka držala krok a po remíze 23:23 mu podľahla až v druhom rozhodnutí.

ŠK Železiarne Podbrezová „A“: Bánik 556, Móczová 550, Malček 550 a Poliaková 575; celkovo 1681:1644.